

ORTAÖĞRETİMDE ATLETİZM YAPAN SPORCU ÖĞRENCİLERİN ATLETİZM BRANŞINA YÖNELME NEDENLERİ VE BEKLENTİLERİ

Döndü ŞİMŞEK¹

Kadir GÖKDEMİR²

Geliş Tarihi: 02.01.2006

Kabul Tarihi: 14.02.2006

ÖZET

Bu araştırmanın genel amacı, Türkiye’de atletizm branşını yapan sporcu öğrencilerin atletizm branşına spora yönelme nedenlerini ve beklentilerini belirlemektir. Bu amaçla; ilgili literatür incelenerek araştırma problemine ilişkin bilgilere yer verilmeye çalışılmıştır. Araştırma kapsamında atletizmle uğraşan sporculara bir anket uygulanmış ve anketten elde edilen bulgularla araştırmanın problemine çözüm aranmıştır. Bu araştırmanın çalışma evrenini Atletizm Federasyonuna ait sporcu lisansı olan ortaöğretim öğrencileri oluşturmuştur. Ancak bu sporcuların sayısı çok fazla olduğundan ve hepsine ulaşmakta güçlük çekildiğinden örnekleme yoluna gidilmiştir. Bu örnekleme grubu ortaöğretimde öğrenim gören atletizm sporcu lisansına sahip sporculardan tesadüfî yöntemle seçilmiştir. Araştırmada; frekans ve yüzde dağılımları bulunmuş, verilerin değerlendirilmesinde ve hesaplanmış değerlerin bulunmasında ise SPSS istatistik paket programı kullanılmıştır.

Çalışmanın sonunda; öğrencileri atletizme yönlendiren kişilerin başında Beden Eğitimi öğretmenleri gelmektedir. Basın-Yayın ve Televizyon kanallarının öğrencilerin atletizme yönelmelerinde gereken desteği vermediği çıkan sonuçlar arasındadır. Öğrencilerin çoğunun atletizm yapmalarının sebebi; başarı kazanmaktan zevk duymaları, atletizm sporunu sevmeleri, arkadaşlarınınca tanınıp sayılmak istemeleri ilk nedenler arasındadır. Öğrencilerin atletizm branşında beklentileri ise, Millî takıma seçilmek, Beden Eğitimi öğretmeni olmak, ileride üniversite düzeyinde eğitim görmek konularında yoğunlaşmıştır.

Anahtar Kelimeler: Spora Yönelme, Sporcu Öğrenci, Atletizm

THE REASONS OF STUDENTS DOING ATHLETICS IN SECONDARY SCHOLL TENDING TO ATHLETICS AND THEIR EXPECTATIONS

ABSTRACT

The general purpose of this research is to determine the reasons of Turkish students interested in athletics why they choose this sport and their expectations. With this aim, some necessary information was given by reviewing of some literatures related with this subject. Also, a questionnaire was applied to student-athletes to find some solutions for the problem of this search. The population of the study involved the student-athletes having licence. However; since the numbers of these sportsman is too much, it couldn't be reached to all of them. Therefore, the sample groups were used. In order to this, the students, having licence in the secondary schools, were randomly chosen. As statistical analysis in evaluation at opinions of the student-athletes, frequency, percentage of data, were done by SPSS statistical program.

In conclusion, the people orienting the students to the athletics mostly is the physical education teachers. One of the outcomes of this research is that mass media does not give enough support to the athletics. The majority of the students doing athletics have the same reasons; deriving pleasure from success, being interested in athletics and being populer among their friends. Lastly, the most important expectations of the student-athletes are being a physical education teacher, being a student in the sports department of a university, being a national athlete and represent our country.

Key Words: Tending to the Sport. Student-athlete. Athletics.

¹ Kırıkkale Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

² Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

GİRİŞ

İnsanın fikir ve ruh unsurlarıyla birlikte bütünlüğünü meydana getiren maddesinin, yani vücudunun belli maksatlar için eğitilmesi düşüncesi insanlığın evren üzerindeki varlığı kadar eskidir (1). İnsan eğer hareket ederse daha da hareketli, yüceleşerek yaşamını sürdürür. Çocuk için, yetişkin için hareket sevinci daima yaşam sevincidir (2).

2001 yılı verilerine göre, altı milyar insanın yaşadığı yaşlı dünyada ortak hareketliliklerden biri de spordur. Bedeni etkinliklerin yanında, zekanın ve ahlakın gelişmesine katkı sağlayan spor, günümüzde ticari hayatı etkilemekte, ticari yaşamdan da büyük miktarda etkilenmektedir (3). Spor toplum yaşamına çok değişik yollardan girmiştir. Spor bireylerin her zaman ilgisini çekmeyi başarmış, öyle veya böyle insanları etkisi altına almış toplumsal bir olgudur (4).

Spor, bireyin doğal çevresini beşeri çevre haline çevirirken elde ettiği yetenekleri geliştiren belirli kurallar altında araçlı veya araçsız, bireysel veya toplu olarak boş zaman faaliyeti kapsamı içinde veya tam zamanını alacak şekilde mesleklaştırarak yaptığı, sosyalleştirici, toplumla bütünleştirici, ruh ve fiziki geliştiren, rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir olgudur (5).

Bugün spor o kadar büyük bir sosyal olay haline gelmiştir ki, artık toplumlar “spor yapmak gerekli midir?” tartışmasını bir kenara bırakarak, sporun nasıl daha iyi şekilde yapılması gerektiği düşüncesi üzerine kafa yormaktadırlar (6).

Yürümek koşmak insanın doğal hareketlerinden olup günlük yaşamında çok önemli bir yer tutar. İnsanoğlunun var olduğu günden bu yana yaşamını devam ettirebilmesi için yaptığı saldırı, savunma avcılık gibi temel hareketlerin esası koşuya dayanır. Dolayısıyla atletizm sporunun doğuşu insanlık tarihi kadar eskidir denilebilir (7).

Bu nedenle tüm sporların temelinde iyi bir atletizm eğitiminin yer alması gerekmektedir. Çünkü atletizm ihtiva ettiği özellikler itibarıyla performansı belirleyen motorik özelliklerin gelişimini sağlamaktadır (7).

Atletizmin her tür sporda ana unsur olduğu bütün ülkelerde kabul edilen bir gerçektir. Bu nedenle, çocuklar daha okul devrelerinde atletizm yapmaya yönlendirilmeli ve onlara yarışma olanağı verilmelidir. En iyi öğrenme çağı olan 10-14 yaşlarındaki çocuklar üzerinde koşu, atlama ve atmaların öğretim ve uygulaması ile ilgili çeşitli alıştırmalar yapılmaktadır. Bu alıştırmalar sonunda atletizmin öğretim metodları da saptanmağa çalışılmıştır (8).

“Spor Bir Toplumun Aynasıdır” sözü yersiz kullanılmış bir söz değildir. Bu nedenle, bir ülkenin sporda başarılı olabilmesi, o toplumun ekonomik gelişmişliği ile birlikte eğitim alanında ve teknolojik yönden gelişmişliğine de bağlı olmaktadır (9).

Bu bağlamda Türkiye'nin uluslararası atletizm alanında yeterince başarılı olduğunu söylemek mümkün değildir. Her ne kadar 2004 Atina olimpiyatlarına bugüne kadar atletizmde görülmeyen, kalabalık bir sporcu sayısı gidilmiş olsa da, sonuçlara bakıldığında (Eşref Apak'ın çekiç atmada Olimpiyat üçüncülüğü ve Elvan Abeylegesse'nin 5000m'de Final koşması dışında) pek de başarılı olunduğu söylenemez.

Görülüyor ki sporun anası diye adlandırılan ve dünyada büyük seyircisi olan “atletizm branşı sporcularının bu branşa yönelme nedenleri ve beklentileri”ni bilmek, Türk atletizmini de dünya standartları seviyesine çıkarmak açısından ve önlemlerin alınması bakımından araştırılması gereken bir problemidir.

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırma betimsel bir yöntem içermektedir. İlgili literatür taranarak yönelme, spora yönelme ve atletizm hakkında bilgiler verilir, bu bilgiler diğer çalışmalarla desteklenmiştir.

Araştırma için ayrıca ortaöğretimde öğrenim gören lisanslı atletizm yapan öğrencilere bir anket uygulanmıştır. Bu anketten elde edilen verilerle araştırmanın problemine çözüm aranmıştır. Araştırmada kullanılan bu anket, Sunay ve arkadaşları tarafından geliştirilip başka branşlara uygulanmış olup, anketin geçerliliği ve güvenilirliği kabul edilmiştir. Anketin & iç tutarlık güvenilirlik katsayısı .8434'tür. Buna göre araştırmada uygulanan anketin güvenilir bir araç olduğundan söz edilebilir. 1996 yılında yapılmış olan bu anketi, çalışmamızda kullanabilmek için öncelikle üzerinde çeşitli incelemeler yapılmıştır. Atletizm branşına uyarlanan bu anket için uzman görüşleri alınıp üzerinde gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Araştırmaya değişik bölgelerdeki 19 ilden erkek ve kız karışık olmak üzere 200 atletizm sporcu lisansına sahip, ortaöğretimde okuyan sporcu öğrenci katılmıştır. Ankete 100 sporcu öğrenci Ankara ilinden, 100 Sporcu öğrencide geriye kalan 18 diğer illerden katılmıştır. Anketten elde edilen veriler frekans ve yüzdelerle açıklanmış ve yorumları yapılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Sporcuların Frekans ve Yüzde Dağılımları

Anket Maddeleri	Alt Kategoriler	f	%
Yaş	14	45	22,5
	15	60	30,0
	16	56	28,0
	17	39	19,5
	Toplam	200	100
Cinsiyet	Erkek	101	50,5
	Bayan	99	49,5
	Toplam	200	100
Kulübünüz	Yok	95	47,5
	Var	105	52,5
	Toplam	200	100
Bulduğunuz il	Ankara	100	50,0
	Diğer iller	100	50,0
	Toplam	200	100

Tablo 1'e bakıldığında ortaöğretimde Atletizm yapan sporculardan araştırmaya katılanların %22,5'inin 14 yaşında, %30,0'inin 15 yaşında, %28,0'inin 16 yaşında, %19,5'inin 17 yaşında olduğu görülmektedir. Tablo 1'deki verilere göre, ortaöğretimde Atletizm yapan sporculardan araştırmaya katılanların %50,5'inin erkek, %49,5'inin bayan sporcu olduğu görülmektedir. Tablo 1'deki verilere göre, ortaöğretimde Atletizm yapan sporculardan araştırmaya katılanların %47,5'inin bir kulube bağlı olmadığını, %52,5'inin bir kulübe bağlı olduğu görülmektedir. Yine Tablo 1'deki verilere göre, ortaöğretimde Atletizm yapan sporculardan araştırmaya katılanların %50,0'in Ankara ilinden, %50,0'in ise diğer illerden olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Sporcuların, Atletizm Sporuna Teşvik Eden Çeşitli Unsurlara İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Anket Maddeleri		Hiç	Az	Orta	Fazla	Çok Fazla	\bar{X}
Anne, Baba ve Kardeşin Spora Yönelenmedeki Etkisi	f	25	33	48	42	52	3,32
	%	12,5	16,5	24,0	21,0	26,0	
Yaşadığınız Çevrenin Spora Yönelenmedeki Etkisi	f	24	37	75	40	24	3,02
	%	12,0	18,5	37,5	20,0	12,0	
Arkadaş ve Akran Grubunun Spora Yönelenmedeki Etkisi	f	15	18	46	77	44	3,59
	%	7,5	9,0	23,0	38,5	22,0	
Beden Eğitimi Öğretmeninin Spora Yönelenmedeki Etkisi	f	5	15	29	44	107	4,17
	%	2,5	7,5	14,5	22,0	53,5	
Basın-Yayın Organlarının Spora Yönelenmedeki Etkisi	f	52	64	47	26	11	2,40
	%	26,0	32,0	23,5	13,0	5,5	
Televizyon Kanallarının Spora Yönelenmedeki Etkisi	f	35	49	55	46	15	2,79
	%	17,5	26,5	27,5	23,0	7,5	
Okul Spor Tesisi ile Malzemenin Spora Yönelenmedeki Etkisi	f	40	55	56	33	16	2,65
	%	20,0	27,5	28,0	16,5	8,0	
Yakın Çevredeki Bir Antrenörün Spora Yönelenmedeki Etkisi	f	19	17	42	50	72	3,70
	%	9,5	8,5	21,0	25,0	36,0	

“Anne, Baba ve Kardeşin Spora Yönelenmedeki Etkisi” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %26,0'ı “çok fazla” yönünde görüş bildirirken, %24,0'ı “orta” seçeneğini, %21,0'ı “fazla” seçeneğini, %16,5'i “az” seçeneğini, %12,5'inin ise “hiç” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 3,32$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “orta” düzeyinde olmuştur. “Yaşadığınız Çevrenin Spora Yönelenmedeki Etkisi” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %37,5'i “orta” yönünde görüş bildirirken, %20,0'ı “fazla” seçeneğini, %18,5'i “az” seçeneğini, %12,0'inin ise “hiç” ve “çok fazla” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 3,02$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin

görüşleri “orta” düzeyinde olmuştur. “Arkadaş ve Akran Grubunun Spora Yönlenmedeki Etkisi” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %38,5’i “fazla” yönünde görüş bildirirken, %23,0’i “orta” seçeneğini, %22,0’i “çok fazla” seçeneğini, %9,0’i “az” seçeneğini, %7,5’nin ise “hiç” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 3,59$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “fazla” düzeyinde olmuştur. “Beden Eğitimi Öğretmeninin Spora Yönlenmedeki Etkisi” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %53,5’i “çok fazla” yönünde görüş bildirirken, %22,0’i “fazla” seçeneğini, %14,5’i “orta” seçeneğini, %7,5’i “az” seçeneğini, %2,5’nin ise “hiç” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 4,17$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “fazla” düzeyinde olmuştur. “Basın-Yayın Organlarının Spora Yönlenmedeki Etkisi” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %32,0’i “az” yönünde görüş bildirirken, %26,0’i “hiç” seçeneğini, %23,5’i “orta” seçeneğini, %13,0’i “fazla” seçeneğini, %5,5’nin ise “çok fazla” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 2,40$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “az” düzeyinde olmuştur. “Televizyon Kanallarının Spora Yönlenmedeki Etkisi” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %27,5’i “orta” yönünde görüş bildirirken, %24,5’i “az” seçeneğini, %23,0’i “fazla” seçeneğini, %17,5’i “hiç” seçeneğini, %7,5’nin ise “çok fazla” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 2,79$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “orta” düzeyinde olmuştur. “Okul Spor Tesis ile malzemenin Spora Yönlenmedeki Etkisi” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %28,0’i “orta” yönünde görüş bildirirken, %27,5’i “az” seçeneğini, %20,0’i “hiç” seçeneğini, %16,5’i “fazla” seçeneğini, %8,0’nin ise “çok fazla” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 2,65$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “orta” düzeyinde olmuştur. “Yakın Çevredeki Bir Antrenörün Spora Yönlenmedeki Etkisi” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %36,0’i “çok fazla” yönünde görüş bildirirken, %25,0’i “fazla” seçeneğini, %21,0’i “orta” seçeneğini, %9,5’i “hiç” seçeneğini, %8,5’inin ise “az” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 3,70$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “fazla” düzeyinde olmuştur.

Tablo 3. Sporcuların, Atletizm Sporu İle Uğraşma Nedenlerine İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Anket Maddeleri		Hiç	Az	Orta	Fazla	Çok Fazla	\bar{X}
Maddi Geliri Arttırmak	f	56	29	43	49	23	2,77
	%	28,0	14,5	21,5	24,5	11,5	
Atletizm Sporunu Sevmek	f	1	4	13	46	136	4,56
	%	0,5	2,0	6,5	23,0	68,0	
Sporun Olumlu Katkılarından Haberdar olmak	f	3	20	61	71	45	3,68
	%	1,5	10,0	30,5	35,5	22,5	
Kolayca Bir Arkadaş Grubuna Katılmak	f	16	32	49	60	43	3,41
	%	8,0	16,0	24,5	30,0	21,5	
Spor Yaparak Boş Zamanlarını Olumlu Değerlendirmek	f	18	22	36	74	50	3,58
	%	9,0	11,0	18,0	37,0	25,0	
Atletizm Sporuyla Uğraşarak Sağlıklı Olmak	f	5	15	41	71	68	3,91
	%	2,5	7,5	20,5	35,5	34,0	
Sporcu Olarak Arkadaşlarınınca Tanınıp Seviilmek ve Sayılmak	f	9	13	31	91	56	3,86
	%	4,5	6,5	15,5	45,5	28,0	
Başarı Kazanmaktan Zevk Duymak	f	2	6	9	42	141	4,57
	%	1,0	3,0	4,5	21,0	70,5	
Arkadaşlarla Birlikte Bir Takım Ruhunda Hareket Etmek	f	0	9	36	68	87	4,17
	%	0,0	4,5	18,0	34,0	43,5	

“Maddi Geliri Arttırmak” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %28,0’i “hiç” yönünde görüş bildirirken, %24,5’i “fazla” seçeneğini, %21,5’i “orta” seçeneğini, %14,5’i “az” seçeneğini, %11,5’inin ise “çok fazla” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 2,77$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin görüşler sporcu öğrencilerin “orta” düzeyinde olmuştur. “Atletizm Sporunu Sevmek” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %68,0’i “çok fazla” yönünde görüş bildirirken, %23,0’i “fazla” seçeneğini, %6,5’i “orta” seçeneğini, %2,0’i “az” seçeneğini,

%,0,5'inin ise “hiç” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 4,56$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “çok fazla” düzeyinde olmuştur. “Sporun Olumlu Katkılarından Haberdar Olmak” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %35,5'i “fazla” yönünde görüş bildirirken, %30,5'i “orta” seçeneğini, %22,5'i “çok fazla” seçeneğini, %10,0'i “az” seçeneğini, %,1,5'inin ise “hiç” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 3,68$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “fazla” düzeyinde olmuştur. “Kolayca Bir Arkadaş Grubuna Katılmak” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %30,0'i “fazla” yönünde görüş bildirirken, %24,5'i “orta” seçeneğini, %21,5'i “çok fazla” seçeneğini, %16,0'i “az” seçeneğini, %,8,0'inin ise “hiç” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 3,41$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “fazla” düzeyinde olmuştur. “Spor Yaparak Boş Zamanlarını Olumlu Değerlendirmek” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %37,0'i “fazla” yönünde görüş bildirirken, %25,0'i “çok fazla” seçeneğini, %18,0'i “orta” seçeneğini, %11,0'i “az” seçeneğini, %,9,0'inin ise “hiç” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 3,58$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “fazla” düzeyinde olmuştur. “Atletizm Sporuyla Uğraşarak Sağlıklı Olmak” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %35,5'i “fazla” yönünde görüş bildirirken, %34,0'i “çok fazla” seçeneğini, %20,5'i “orta” seçeneğini, %7,5'i “az” seçeneğini, %,2,5'inin ise “hiç” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 3,91$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “fazla” düzeyinde olmuştur. “Sporcu Olarak Arkadaşlarca Tanınıp Sevilmek ve Sayılmak” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %45,5'i “fazla” yönünde görüş bildirirken, %28,0'i “çok fazla” seçeneğini, %15,5'i “orta” seçeneğini, %6,5'i “az” seçeneğini, %,4,5'inin ise “hiç” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 3,86$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “fazla” düzeyinde olmuştur. “Başarı Kazanmaktan Zevk Duymak” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %70,5'i “çok fazla” yönünde görüş bildirirken, %21,0'i “fazla” seçeneğini, %,4,5'i “orta” seçeneğini, %,3,0'i “az” seçeneğini, %,1,0'inin ise “hiç” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 4,57$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “çok fazla” düzeyinde olmuştur. “Arkadaşlarla Birlikte Bir Takım Ruhu İçinde Hareket Etmek” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %43,5'i “çok fazla” yönünde görüş bildirirken, %34,0'i “fazla” seçeneğini, %18,0'i “orta” seçeneğini, %,4,5'i “az” seçeneğini, %0'inin ise “hiç” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 4,17$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “fazla” düzeyinde olmuştur.

Tablo 4. Sporcuların, Atletizm Branşından Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Anket Maddeleri		Hiç	Az	Orta	Fazla	Çok Fazla	\bar{X}
Sağlıklı Olmak ve Sağlığını Korumak	f	3	14	29	88	66	4,00
	%	1,5	7,0	14,5	44,0	33,0	
İyi Bir Fiziki Görünüme Sahip Olmak	f	10	32	38	62	58	3,63
	%	5,0	16,0	19,0	31,0	29,0	
Çevresiyle, Spor Yapan Popüler Biri Olarak İlişkilerini Sürdürmek	f	9	29	65	59	38	3,44
	%	4,5	14,5	32,5	29,5	19,0	
İyi Bir Sporcu olmak ve Hayatını Spordan Kazanmak	f	1	5	34	59	101	4,27
	%	0,5	2,5	17,0	29,5	50,5	
İlerde Sporla İlgili Üniversiter Düzeyde Eğitim Görmek	f	1	9	11	55	124	4,46
	%	0,5	4,5	5,5	27,5	62,0	
Antrenör Olmak	f	22	31	56	45	46	3,31
	%	11,0	15,5	28,0	22,5	23,0	
Hakem Olmak	f	45	53	61	22	19	2,59
	%	22,5	26,5	30,5	11,0	9,5	
Beden Eğitimi Öğretmeni Olmak	f	3	6	27	34	130	4,41
	%	1,5	3,0	13,5	17,0	65,0	
Maddi Olanaklara Kavuşmak	f	7	13	43	83	54	3,82
	%	3,5	6,5	21,5	41,5	27,0	
Milli Takıma Seçilmek, Milli Olmak	f	3	3	9	33	152	4,64
	%	1,5	1,5	4,5	16,5	76,0	

“Sağlıklı Olmak ve Sağlığını Korumak” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %44,0’i “fazla” yönünde görüş bildirirken, %33,0’i “çok fazla” seçeneğini, %14,5’i “orta” seçeneğini, %7,0’i “az” seçeneğini, %1,5’inin ise “hiç” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 4,00$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “fazla” düzeyinde olmuştur. “İyi Bir Fiziki Görünüme Sahip Olmak” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %31,0’i “fazla” yönünde görüş bildirirken, %29,0’i “çok fazla” seçeneğini, %19,0’i “orta” seçeneğini, %16,0’i “az” seçeneğini, %5,0’inin ise “hiç” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 3,63$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “fazla” düzeyinde olmuştur. “Çevreyle, Spor Yaparak Popüler Biri Olarak İlişkilerini Sürdürmek” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %32,5’i “orta” yönünde görüş bildirirken, %29,5’i “fazla” seçeneğini, %19,0’i “çok fazla” seçeneğini, %14,5’i “az” seçeneğini, %4,5’inin ise “hiç” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 3,44$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “fazla” düzeyinde olmuştur. “İyi Bir Sporcu Olmak ve Hayatını Spordan Kazanmak” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %50,5’i “çok fazla” yönünde görüş bildirirken, %29,5’i “fazla” seçeneğini, %17,0’i “orta” seçeneğini, %2,5’i “az” seçeneğini, %0,5’inin ise “hiç” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 4,27$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “çok fazla” düzeyinde olmuştur. “İleride Sporla İlgili Üniversiter Düzeyde Eğitim Görmek” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %62,0’i “çok fazla” yönünde görüş bildirirken, %27,5’i “fazla” seçeneğini, %5,5’i “orta” seçeneğini, %4,5’i “az” seçeneğini, %0,5’inin ise “hiç” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 4,46$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “çok fazla” düzeyinde olmuştur. “Antrenör Olmak” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %28,0’i “orta” yönünde görüş bildirirken, %23,0’i “çok fazla” seçeneğini, %22,5’i “fazla” seçeneğini, %15,5’i “az” seçeneğini, %11,0’inin ise “hiç” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 3,31$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “orta” düzeyinde olmuştur. “Hakem Olmak” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %30,5’i “orta” yönünde görüş bildirirken, %26,5’i “az” seçeneğini, %22,5’i “hiç” seçeneğini, %11,0’i “fazla” seçeneğini, %9,5’inin ise “çok fazla” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 2,59$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “az” düzeyinde olmuştur. “Beden Eğitimi Öğretmeni Olmak” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %65,0’i “çok fazla” yönünde görüş bildirirken, %17,0’i “fazla” seçeneğini, %13,5’i “orta” seçeneğini, %3,0’i “az” seçeneğini, %1,5’inin ise “hiç” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 4,41$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “çok fazla” düzeyinde olmuştur. “Maddi Olanaklara Kavuşmak” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %41,5’i “fazla” yönünde görüş bildirirken, %27,0’i “çok fazla” seçeneğini, %21,5’i “orta” seçeneğini, %6,5’i “az” seçeneğini, %3,5’inin ise “hiç” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 3,82$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “fazla” düzeyinde olmuştur. “Milli Takıma Seçilmek ve Milli Olmak” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %76,0’i “çok fazla” yönünde görüş bildirirken, %16,5’i “fazla” seçeneğini, %4,5’i “orta” seçeneğini, %1,5’i “az” seçeneğini, %1,5’inin ise “hiç” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değeri $\bar{X} = 4,64$ olmuştur. Başka bir ifade ile bu maddeye ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri “çok fazla” düzeyinde olmuştur.

SONUÇ

Araştırmada elde edilen veriler araştırmanın amacı doğrultusunda gruplandırılmıştır;

1- **Kişisel Bilgilere İlişkin Bulgular;** Araştırmaya 101 erkek, 99 bayan toplam 200 sporcu katılmıştır. Bu sporcuların 100 kişisi Ankara ilinden, 100 kişisi de diğer iller (Karaman, Erzincan, Kilis, Bitlis, Hatay, Erzurum, Osmaniye, Niğde, Tokat, Ardahan, Kars, Zonguldak, Aksaray, Nevşehir, Tunceli, Yozgat, Sivas, İstanbul) dendir. Atletizm Branşıyla uğraşan sporcuların yaş dağılımına bakıldığında; %22,5’inin 14, %30,0’inin 15, %28,0’inin 16, %19,5’inin 17 yaşında oldukları tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan bu sporcuların %47,5’inin bir kulübü bağlı olmadığı, %52,5’inin ise bir kulübü olduğu bulunmuştur.

2- Atletizm branşına ait sporcu lisansı olan sporcu öğrencileri atletizm branşına teşvik eden unsurların başında Beden Eğitimi Öğretmeni ve yakın çevredeki ilgili spor branşı antrenörü gelmektedir. Basın-Yayın Organları ve Televizyon Kanalları ile Okuldaki Spor Tesisleri ile Malzemenin ise spora teşvik eden unsurların sonunda geldiği çıkan sonuçlardır. Bu durum ülkemizde atletizm branşı ile ilgilenen sporcu öğrencilerin öncelikle Beden Eğitimi Öğretmeni

ve yakın çevrenin teşviği ile bu branşa başladıkları, Televizyon kanalları ile basın-yayın organlarının teşvik etmede etkili olmadığı görülmektedir. Sunay ve Saraçoğlu'nun (10) yaptığı araştırmada, kitle iletişim araçları olarak adlandırılan televizyon ile basın yayın organlarının etkinliği günlük yaşamda oldukça fazladır. Özellikle de 1980'li yıllardan itibaren ülkemizde gazete, dergi, radyo gibi kitle iletişim araçları içerisinde önemi her geçen gün biraz daha artan televizyonun birçok fonksiyonu yanında, insanları aktif spora yönlendirebilecek önemli bir teşvik gücüne sahip olduğu görülmektedir. Türkiye'de bulunan televizyon ile basın ve yayın kuruluşlarının futbol dışımda insanları ekranlardan aktif spora yönlendirecek diğer spor branşlarının tanıtımları konusunda yetersiz kaldıkları düşünülebilir(10). Karaküçük ve arkadaşlarının (11) yaptığı bir araştırmada Türkiye'de etkin televizyon yayıncılığı yapan altı kanalının Avrupa'daki televizyon yayınlarına oranla spor programlarını daha az yer ayırdığını, söz konusu spor programlarının ise futbol ağırlıklı olduğu saptanmıştır. Ayrıca aynı araştırmada, devlet televizyonunun spor programları açısından yetersizliği de ortaya konmuştur (11).

Atletizm Spor Branşına teşvik eden unsurlara ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri arasındaki farka cinsiyete göre bakıldığında Anne, Baba ve Kardeşin Spora Yönlendirmedeki Etkisine ilişkin olarak ise bayan sporcu öğrenciler lehine farkın önemli olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$). Bu durum ata-erkek bir toplumda yetişen bayanların, her alanda olduğu gibi sporda da ikinci planda tutulmasından kaynaklanıyor olabilir.

Atletizm spor branşına teşvik eden unsurlara ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri arasındaki farkın, yaş değişkenine göre, Anne, Baba ve Kardeşin Spora Yönlendirmedeki Etkisine ilişkin olarak 15 ve 16 yaş grubu lehine, Yaşanılan Çevrenin Spora Yönlendirmedeki Etkisine ilişkin olarak 15 yaş grubu lehine, Beden Eğitimi Öğretmeninin Spora Yönlendirmedeki Etkisine ilişkin olarak ise 15 yaş grubu lehine önemli olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$).

Atletizm spor branşına teşvik eden unsurlara ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri arasındaki farkın yaşadıkları illere göre, Arkadaş ve Akran grubunun Spora Yönlendirmedeki Etkisine ilişkin olarak araştırmaya Ankara ilinden katılan sporcu öğrencilerin lehine, Yakın Çevredeki Bir Antrenörün Spora Yönlendirmedeki Etkisine ilişkin olarak ise araştırmaya diğer 18 ilden katılan sporcu öğrencilerin lehine farkın önemli olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$).

3- Atletizm sporcu lisansına sahip sporcu öğrencilerin atletizm branşı ile uğraşma nedeni olarak en önde Başarı Kazanmaktan Zevk Duymak ve Atletizm Branşını Sevmek gelmektedir. Daha sonra sırasıyla Arkadaşlarla Birlikte Bir Takım Ruhu İçinde Hareket Etmek, Atletizm Sporuyla Uğraşarak Sağlıklı Olmak, Sporcu Olarak Arkadaşlarınca Tanınıp Sevilmek, Sporun Olumlu Katkılarından Haberdar Olmak, Spor Yaparak Boş Zamanları Değerlendirmek gibi nedenler gelirken, Maddi Geliri Artırmak nedeni en son sırada yer almıştır. Bu bulgu, Türkiye'de atletizm branşı ile uğraşan sporcu öğrencilerin bu branşı maddi gelirlerini artırmak için değil, Başarı Kazanmaktan Zevk Duydukları ve Atletizm Branşını sevdikleri için yaptıklarını göstermiştir.

Atletizm sporcu lisansına sahip atletizm branşı ile uğraşma nedenlerine ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri arasındaki farka, cinsiyete göre bakıldığında Atletizm Sporunu Sevmek ile Sporcu Olarak Arkadaşlarınca Tanınıp Sevilmek ve Sayılmak bayan sporcu öğrencilerin lehine, Arkadaşlarla Birlikte Bir Takım Ruhu İçinde Hareket Etmek ise erkek sporcu öğrencilerin lehine önemli bulunmuştur ($p < 0,05$).

Atletizm sporcu lisansına sahip atletizm branşı ile uğraşma nedenlerine ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri arasındaki farkın yaş değişkenine göre, Maddi Geliri Artırmak sorusuna ilişkin olarak, 16 yaş grubundaki sporcu öğrencilerin lehine, Arkadaşlarla Birlikte Bir Takım Ruhu İçinde Hareket Etmek sorusuna ilişkin olarak ise 15 yaş grubundaki sporcu öğrencilerin lehine farkın önemli olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$).

Atletizm sporcu lisansına sahip atletizm branşı ile uğraşma nedenlerine ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri arasındaki farkın yaşadıkları illere göre, Atletizm Sporunu Sevmek ve Arkadaşlarca Tanınıp Sevilmek ve Sayılmak sorusuna ilişkin olarak diğer 18 ilden araştırmaya katılan sporcuların lehine farkın önemli olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$).

Bu bulgular çerçevesinde, diğer illerden gelen sporcu öğrenciler ile bayan öğrencilerin, Atletizm Sporunu Sevmek ve Arkadaşlarca Tanınıp Sevilmek ve Sayılmak gibi nedenlerinin olduğunu ve yaş ilerledikçe de spor yapma nedenleri arasında maddi geliri artırmak da yer almaktadır. Genellikle erkek öğrenciler ile 15 yaş grubu öğrencilerin ise Arkadaşlarla Birlikte Bir Takım Ruhu İçinde Hareket Etmek istemeleri bu branşla uğraşma nedenleri arasındadır.

4- Atletizm sporcu lisansına sahip öğrencilerin atletizm branşından beklentilerinden önde gelen sebepler, milli takıma seçilmek, milli olmak, ileride sporla ilgili üniversite düzeyinde eğitim görmek, iyi bir sporcu olmak ve hayatını spordan kazanmak çıkan sonuçlardandır. Öte yandan, hakem olmak, antrenör olmak, çevresiyle, spor yapan popüler biri olarak ilişkilerini sürdürmek, iyi bir fiziki görünüme sahip olmak maddi olanaklara kavuşmak gibi beklentileri de son sıralarda yer almaktadır. Bu bulgulardan bazıları sporcu öğrencilerin sporla uğraşma nedenlerine ilişkin görüşleri ile aynı paraleldedir. Sporcular, maddi gelir sağlamak için spor yapmadıkları gibi yaptıkları spordan maddi bir beklentileri de bulunmamaktadır. Sporcular öncelikle manevi doyumun peşindedirler. Daha sonra yine spor sevgisiyle olsa gerek, yine bu alanda kendilerini geliştirip, bu alanda ilerlemek gibi beklentiler içerisindedirler.

Atletizm sporcu lisansına sahip atletizm branşından beklentilerine ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri arasındaki fark, cinsiyete göre, iyi bir fiziki görünüme sahip olmak, çevresiyle, spor yaparak popüler biri olarak ilişkilerini sürdürmek sorularına ilişkin olarak bayan sporcu öğrencilerin lehine fark önemli bulunmuştur ($p < 0,05$). Bu bulgular ışığında bayan sporcu öğrencilerin dış görünüşe erkek sporcu öğrencilere göre daha çok önem verdikleri, popüler olma gibi duygularının da erkek öğrencilere göre daha fazla olduğu söylenebilir.

Atletizm sporcu lisansına sahip, atletizm branşından beklentilerine ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri arasındaki fark yaş değişkenine göre; sağlıklı olmak ve sağlığını korumak sorusuna ilişki olarak 15 yaş grubu lehine farkın önemli olduğu bulunmuştur ($p<0,05$).

Atletizm sporcu lisansına sahip, atletizm branşından beklentilerine ilişkin sporcu öğrencilerin görüşleri arasındaki fark yaşadıkları illere göre; iyi bir sporcu olmak ve hayatını spordan kazanmak, ilerde sporla ilgili üniversite düzeyinde eğitim görmek, beden eğitimi öğretmeni olmak, maddi olanaklara kavuşmak sorularına ilişkin olarak diğer 18 illerin lehine farkın önemli olduğu bulunmuştur ($p<0,05$).

Bu bulgulara göre küçük şehirlerde yaşayan insanların atletizm sporuna daha sıkı sarıldıklarını, atletizm branşından beklentilerinin çok çeşitli olduğunu söyleyebiliriz.

ÖNERİLER

Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören ve Atletizm Federasyonu’na ait sporcu lisansına sahip atlet öğrencilerin, atletizm branşına yönelme nedenlerini ve beklentilerini tespit etmek ve çözüm önerileri getirmektir.

1-Okul-İç ve okul-dışı beden eğitimi ve spor faaliyetlerini örgütleyebilecek merkezi ve koordinatörlük kurulması ve okul, kulüp ve Federasyon üçgeninin iyi işlemesi için yetkili kurum veya kişilerin biraraya gelerek kısa, orta ve uzun vade de neler yapılması gerektiğine dair bir plan, program yapmaları gerekmektedir.

2-Türkiye’de her okula mutlaka bir beden eğitimi öğretmeni görevlendirilmelidir. Okullardan yetenekli öğrencilerin seçimi için beden eğitimi öğretmenleri sık sık hizmet-İç eğitime alınmalıdır. Beden eğitimi öğretmenleri ile Federasyon bünyesindeki antrenörlerin sürekli irtibat halinde ve bilgi alışverişinde olmaları sağlanmalıdır. Federasyon, beden eğitimi öğretmenlerine sporcu seçiminde, araç-gereç, malzeme ve sonrasında kulüp konusunda yardımcı olmalıdır.

3-Okul spor etkinlikleri ve müsabakaları, kulüp ve spor federasyonları için bir yatırım kapısı olmalıdır.

4-Spor branşlarının temeli olan atletizme okul müfredatlarında da yeteri kadar zaman ayrılmalıdır.

5-Basın-Yayın ve Televizyon kanallarından atletizm branşı hakkında hem halkı, hem gençleri, hem de bu işe gönül vermiş kişileri bilgilendirmek amacıyla yayınlar yapılması sağlanmalıdır.

6-Atıl durumda olan sahalar halka açılarak kullanılacak konuma getirilmelidir. Halkla spor iç içe olup, halk spora özendirilmelidir. Bazı kuruluşların elinde olan tesisler okul sporları için okullara açılmalıdır. Atletizm Federasyonu kendi bünyesinin dışındaki kuruluşlara mutlaka atletizm yaz okulları açtırmalı ve bu kuruluşlara antrenör, malzeme ve tesis imkanı sağlamalıdır.

7-Okullardaki beden eğitimi ve spor derslerine diğer branş öğretmenlerinin girmesi engellenmelidir. Bu işin eğitimini almış, insan vücudunu bilen, egzersizle ne gibi değişiklikler olabileceğini bilen beden eğitimi öğretmenlerinin bu derslere girmesi sağlanmalıdır. Federasyonca verilmiş antrenörlük belgesine sahip kişilerce öğrencilere antrenman yaptırılmalıdır. Çünkü insan vücudu kıymetlidir ve hata kabul etmez. Gerekirse yükseköğretimdeki ihtisas sahibi antrenörlerden yararlanılmalıdır.

8-Yerel Yönetimlerin okul sporlarına destek vermesi ve bu işin içine çekilmeleri sağlanmalıdır.

9-Öğrencilere kulüpler tarafından ya da kulüpleri yoksa okulları tarafından maddi destek sağlanmalıdır. Örneğin, yol ücretleri, yemek ihtiyaçları, spor ayakkabıları, spor kıyafetleri gibi.

KAYNAKÇA

1. **ALPMAN, C.**, Eğitimin Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Çağlar Boyunca Gelişimi. Milli Eğitim Basımevi, 1.Baskı. İstanbul: 1972.
2. **GRÖSSİNG, S.**, Beden-Spor-Hareket "Spor Pedagojisinin Temel Kavramları, Bedensel Eğitimin Anlam Değiştirmesi". 1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu. Milli Eğitim Bakanlığı Okul İçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığı, (Çeviren: Adnan Orhon, Metin Sayın), Milli Eğitim Basımevi, İzmir, 1991.
3. **ACET, M.**, Futbol Seyircisinin Fanatik ve Saldırgan Olmaya Yönelten Faktörler. (Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara. 2001.
4. **KILCIĞİL, E.**, Sosyal Çevre- Spor İlişkileri (Teori ve Elit Sporculara İlişkin Bir Uygulama), Bağırhan Yayınları. Ankara: 1998.
5. **ERKAL, M.**, Sosyolojik Açıda Spor. Filiz Kitabevi, İstanbul: 1982.
6. **KÜÇÜK, V.**, Amatör ve Profesyonel Futbolcuların Bazı Kişilik Özellikleri. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, İstanbul. 1990.
7. **COŞKUNTÜRK, O.S.**, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Atletizm Federasyonu'nun İdari ve Mali Yapısı. (Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, İstanbul. 1999.
8. **İŞLER, M.**, 10-14 Yaş Grupları İçin Atletizm. Bilim, Ankara: 1997.
9. **ZENGİN, Ö.**, Atletizm’de Engelli ve Bayrak Koşularının Özellikleri ve Gelişimi Üzerinde Çalışmalar. (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Konya: 1991.
10. **SUNAY, H., SARACALOĞLU, S.**, Türk Sporcusunun Spordan Beklentileri İle Spora Yönelten Unsurlar Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu- Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt:1, Sayı:1, s:43-48, Ankara. 2003.
11. **KARAKÜÇÜK S.**, ve Arkadaşları. Sporun Toplumda Yaygınlaştırılması Bakımından Televizyon Spor Programlarının Etkinliği, Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu- Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt:1, Sayı:3, s:54, Ankara. 1996.